

МЕХАНІЗМИ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

УДК 001.82:[351:001.891

Валерій Бакуменко

професор Харківського національного технічного університету сільського господарства ім. П. Василенка, д.держ.упр., професор

Олексій Красноруцький

завідувач кафедри організації виробництва, бізнесу та менеджменту Харківського національного університету сільського господарства ім. П. Василенка, д.е.н., професор

Сергій Попов

*завідувач кафедри гуманітарних та соціально-політичних наук
ОРИДУ НАДУ при Президентові України, д.держ.упр., професор*

АНАЛІЗ ДИСЕРТАЦІЙНОЇ СТАТИСТИКИ НА ЕТАПІ СТАНОВЛЕННЯ ВІТЧИЗНЯНОЇ НАУКОВОЇ ГАЛУЗІ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ

Проаналізовано статистику, динаміку та особливості дисертаційних захистів за спеціальностями державного управління у 2014–2018 роки та сформовано рекомендації щодо вдосконалення цього процесу в контексті становлення галузі науки публічного управління та адміністрування.

Ключові слова: *аналіз, державне управління, дисертаційна статистика, етап, наукова галузь, публічне управління та адміністрування, становлення.*

Valeriy Bakumenko

*professor of Kharkiv National Technical University of Agriculture named after Petro Vasilenko,
Doctor of Sciences in Public Administration, Professor*

Oleksij Krasnoruckiy

*head of Kharkiv National Technical University of Agriculture named after Petro Vasilenko,
doctor of economic sciences, professor*

Serhij Popov

*head of of Philosophical and Social-Political Sciences Department
of ORIPA NAPA under the President of Ukraine, Doctor of Sciences in Public Administration,
Professor*

AN ANALYSIS OF DISSERTATION STATISTICS IS ON THE STAGE OF BECOMING OF DOMESTIC SCIENTIFIC INDUSTRY OF PUBLIC ADMINISTRATION

The formation of the domestic scientific field of public administration and administration takes place in the context of orientation towards European standards of education and science. This process is carried out through further development of research on public administration, public administration, public policy and public service, public administration, local government, civil service, and service in local government.

Interest is the changes that are manifested in Ukraine in dissertational and analytical statistics at the stage of the formation of this branch of science.

The purpose of the article is to identify, on the basis of dissertation statistics, in the domestic branch of public administration and to administer the peculiarities and trends of its development at the stage of formation and formulation of certain conclusions and recommendations.

In Ukraine, the new passports of specialization are not approved. The defenders of the dissertation continue on the current passports of the field of state administration science. In practice, the issue of transition to the awarding of the scientific degree of the doctor of philosophy is unresolved.

The article contains statistics, dynamics of dissertation protection in the specialties of public administration in 2014-2018. The article contains 11 tables and 12 drawings.

We analyzed the situation with the defense of theses at the stage of the actual transformation of the field of public

© Бакуменко В. Д., Красноруцький О. О., Попов С. А., 2018.

administration science into the field of public administration science and administration.
 We have reflected and analyzed the dynamics of the defense of dissertations over the years.
 We arranged statistics on the defense of theses and the use of the term «public» in their names.
 We analyze the statistics and dynamics of the use of the term «public» in the titles of works.
 We have provided general data on specialized academic councils in which the defense of theses in the field of public administration science and administration takes place.
 We formulated the general conclusions and recommendations of the study.
 We found that the total number of defended dissertations in 2018 fell to 108, compared with 129 in 2014 and 144 in 2017. In 2017, there was a peak of defense of dissertations in the specialty 25.00.01 - theory and history of public administration. He comprised 37 theses from the total number of works 144. In other years, he did not exceed 26.
 We found that the authors of a large number of dissertations did not rightly attribute them to the specialty «theory and history of public administration». These works are more in line with the directions in the passports of other specialties. The percentage of this inconsistency over the years of the study ranged from 38% to 46%.
 The percentage of works that use the term «public» is noticeably increased, from 6.1% in 2015 to 16.7% in 2018. It concerns both doctoral and candidate work.
 We believe that the percentage of these works will not be high. Such work involves the study of problems of a rather general nature. This may be public authority research, public administration, public policy, public service.
 We drew attention to the fact that the current system of specialties in the field of state administration science allowed, without any significant problems, to defend the dissertations preparing for the public administration and administration.
 Statistics and dynamics of the thesis defense allow to independently identifying other their peculiarities at the stage of formation of the field of public administration science and administration.
 The recommendations for the further development of the system of science of public administration and administration have been formed.
 We recommend taking into account the successful experience of defense of theses on public administration and administration in the network of specialties of the field of public administration science.
 We propose to create not one but a few specialties in the new field of public administration and administration.
 We recommend starting with the available resources of scientists who are specialists in public administration, civil service and local self-government.
 We propose to create a new network of specialties in the field of public administration and administration consisting of: 1) the theory and history of public administration and administration; 2) public authority; 3) public policy; 4) public service; 5) public administration.
 Such an approach is the most rational and quickly implemented without losing the existing professional resource and maintaining the high quality of expertise in the dissertation in this area of science.
Key words: analysis; state administration; dissertation statistics; stage; scientific branch; public administration and administration; formation.

Постановка проблеми

В контексті орієнтації на світові, й зокрема європейські стандарти освіти та науки, відбувається становлення вітчизняної наукової галузі публічного управління та адміністрування. Фактично цей процес здійснюється шляхом подальшого розвитку наукових досліджень як взагалі з публічного управління, публічної влади, публічної політики та публічної служби, так і з проблем державного управління, місцевого самоврядування, державної служби, служби в органах місцевого самоврядування, а також їх системної взаємодії та взаємодії із суспільством. Безумовно, привертають увагу зміни, що проявляються у дисертаційній та аналітичній статистиці на етапі становлення цієї галузі науки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Розвиток публічного управління та адміністрування в Україні розглядається в публікаціях багатьох зарубіжних та вітчизняних дослідників, зокрема у роботах [1–6]. Дисертаційно-аналітичну статистику у цій галузі досліджено в роботі [7].

Мета

Метою статті є виявлення на основі дисертаційної статистики у вітчизняній галузі публічного управління та адміністрування особливостей та тенденцій її розвитку на етапі становлення, а також формування певних висновків і рекомендацій.

Виклад основного матеріалу

На сьогодні в Україні, незважаючи на легімітизацію у 2016 році галузі науки публічного управління та адміністрування, ще не затверджено стандарт (нові паспорти спеціальностей). Тому захисти дисертацій продовжуються за чинними паспортами галузі науки державного управління. До того ж, досі практично не вирішено питання переходу на присудження наукового ступеня доктора філософії, що передбачено чинним законом про освіту. Все це наштовхнуло авторів на думку проаналізувати ситуацію із захистом дисертацій на стадії фактичної трансформації галузі науки державного управління у галузь науки публічного управління та адміністрування.

Для досягнення мети статті було обрано період з 2014 до 2018 року включно, тобто за п'ять останніх років, та передбачено:

- зібрати та упорядкувати за обраний період статистику захистів дисертацій та використання терміну «публічний» в їх назвах;
- відобразити та проаналізувати динаміку захистів дисертацій по роках;
- показати та проаналізувати статистику і динаміку використання терміну «публічний» в назвах робіт;
- навести загальні дані щодо спеціалізованих вчених рад, в яких відбуваються захисти дисертацій

MECHANISMS OF PUBLIC ADMINISTRATION

у галузі науки публічного управління та адміністрування;

- сформулювати загальні висновки та рекомендації за результатом дослідження.

У таблиці 1 наведено інформацію про спеціалізовані вчені ради, в яких відбувалися захисти дисертацій за

ма спеціальностями науки державного управління (25.00.01–25.00.05) за 2014–2018 роки. Серед цих спеціальностей: 25.00.01 – теорія та історія державного управління; 25.00.02 – механізми державного управління; 25.00.03 – державна служба; 25.00.04 – місцеве самоврядування; 25.00.05 – державне управління у

Таблиця 1.	НАДУ	ДРІДУ НАДУ	ЛРІДУ НАДУ	ОРІДУ НАДУ	ХАРІДУ НАДУ	Інститут законодавства ВРУ	Інститут підготовки кадрів ДСЗУ	НУЦЗУ ДСУНЗ	Хмельницький університет управління та права	Класичний приватний університет	Міжрегіональна академія управління персоналом	ЧНТУ МОНУ	ЧНУ імені Петра Могили МОНУ	ДонДУУ МОНУ	Академія муніципального управління МОНУ	Івано-Франківський НТУНГ МОНУ	НУВП МОНУ	Університет митної справи та фінансів МОНУ	% від всіх
Керівництво за цією спеціальністю в установі, де створена рада	+	+	-	-	-	-	+	+	-	+	-	-	-	+	-	-	+	-	39
Керівництво в радах за спеціальністю державного управління	+	+	+	-	+	-	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	83

спеціальностями галузі науки державного управління за останні п'ять років, тобто за 2014–2018 роки. У цій таблиці зазначено скороченні найменування установ, де були створені та функціонували такі спеціалізовані вчені ради. Також в ній наведені дані щодо наявності наукового ступеня за спеціальністю державного управління у керівництва як в установах, де створені відповідні ради, так і в самих радах. Перші дані певною мірою вказують на високий рівень мотивації керівників установ (наявність відповідного ступеню та наукового інтересу до розвитку досліджень у цій галузі науки) до створення таких рад (39 %), а другі – як на вмотивованість у роботі таких рад, так і на відповідність вимогам регламентуючих документів МОНУ щодо створення цих рад (83 %).

У таблиці 2 наведено статистику початку діяльності нових спеціалізованих вчених рад з державного управління у зазначений період.

Таблиця 2.					
Роки	2014	2015	2016	2017	2018
Початок роботи нових спецрад	-	1	-	2	4
докторські	-	-	-	-	2
кандидатські	-	1	-	2	2

У таблиці 3 та на рис. 1 наведено статистику захистів дисертацій з державного управління за всі-

сфері державної безпеки та охорони громадського порядку.

Таблиця 3.					
Роки	2014	2015	2016	2017	2018
Всього дисертацій	129	148	127	144	108
докторських	15	20	21	15	19
кандидатських	114	128	106	129	89

Всі дані у наведених таблицях зібрані на підставі інформації на ВЕБ-сторінках щодо діяльності спеціалізованих вчених рад в установах, зазначених у таблиці 1, і наказів МОН України про затвердження рішень Атестаційної колегії Міністерства щодо присвоєння вчених звань і присудження наукових ступенів за обраний період дослідження.

Відповідна порівняльна динаміка захистів за спеціальностями 25.00.01 – 25.00.05 наведена на рис. 2

алі у таблицях 4–8 та на рис. 3–7 наведені статистичні дані щодо захистів дисертацій за певними спеціальностями галузі науки державного управління за зазначений період дослідження

У таблиці 9 і на рис. 8 наведено статистику, а на рис.9 динаміку у відсотках захистів дисертацій, які, на думку авторів статті, не обгрунтовано віднесені до спеціальності 25.00.01 – теорія та історія державного управління, оскільки більше відповідають напрямам, зазначеним у паспортах інших спеціальностей.

Певний інтерес у контексті трансформації галузі науки державне управління у галузь науки публічно-

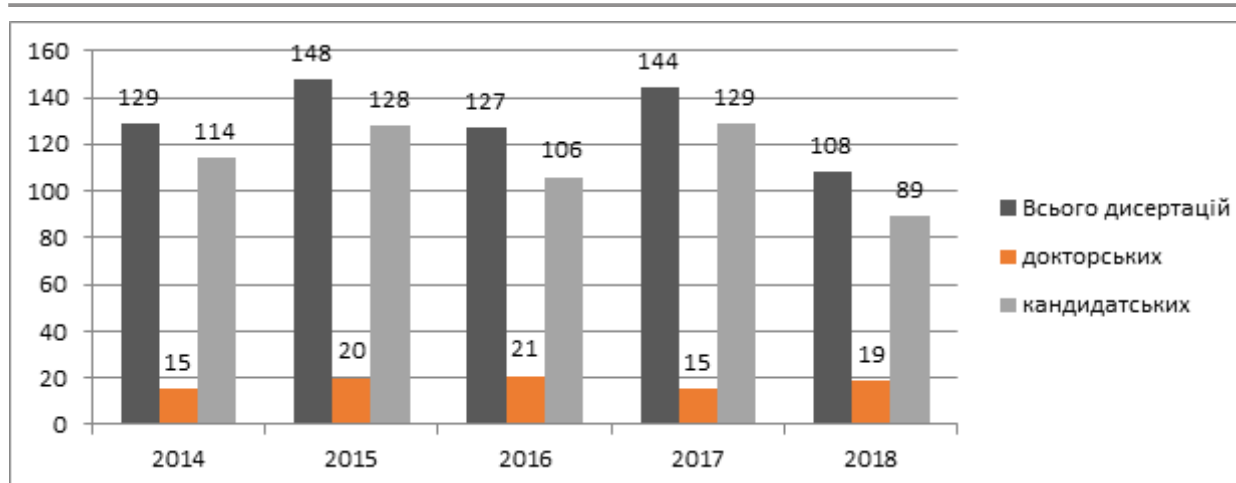

Рис. 1. Статистика захистів за спеціальностями 25.00.01 – 25.00.05 по роках.

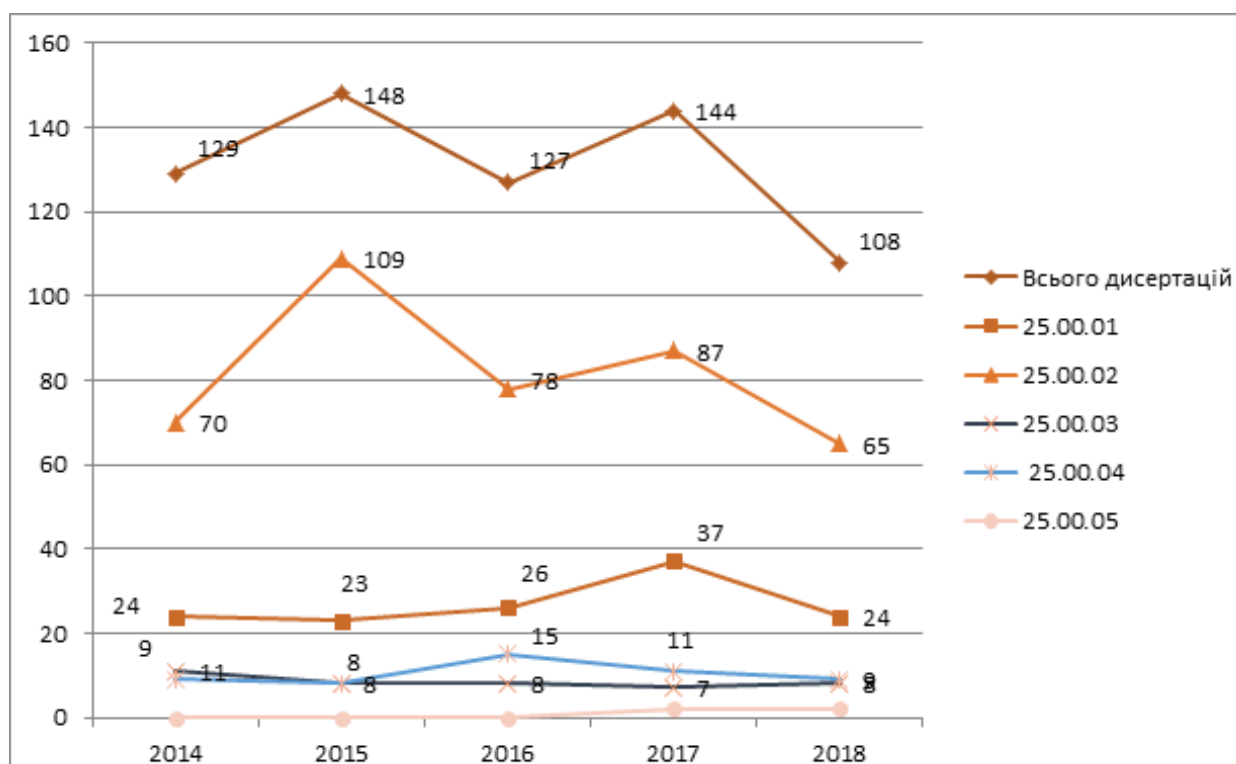

Рис. 2. Порівняльна динаміка захистів за спеціальностями 25.00.01 – 25.00.05

Роки	2014	2015	2016	2017	2018
Захищено дисертацій за спеціальністю 25.00.01	24	23	26	37	24
докторських	4	5	2	2	6
кандидатських	20	18	24	35	18

Роки	2014	2015	2016	2017	2018
Захищено дисертацій за спеціальністю 25.00.02	70	109	78	87	65
докторських	9	14	16	9	8
Кандидатських	76	95	62	78	57

го управління та адміністрування являє застосування терміну «публічний» у назвах дисертаційних робіт в обраний період дослідження. Відповідні статистичні дані наведені у таблиці 10, а динаміка – на рис. 10 та на рис. 11.

Окрім цього, у таблиці 11 і на рис.12 наведені відповідно статистика та динаміка зміни відсотку використання терміну «публічний» у назвах захищених робіт за спеціальністю 25.00.01 галузі науки державного управління по роках.

У даній статті наведено статистику, динаміку та особливості дисертаційних захистів за спеціальностями державного управління у 2014–2018 роки. Їх проаналізовано та виявлено, що:

- загальна кількість захищених дисертацій у 2018 році знизилася до 108, у порівнянні з 129 у 2014 році та 144 у 2017 році;

Висновки

MECHANISMS OF PUBLIC ADMINISTRATION

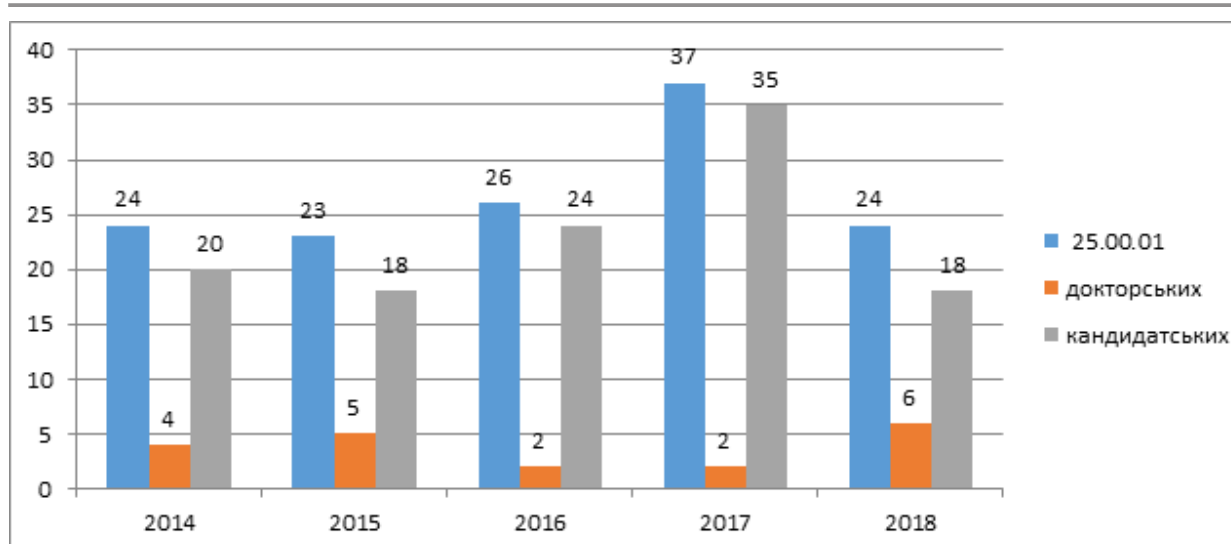

Рис. 3. Статистика захистів дисертацій за спеціальністю 25.00.01.

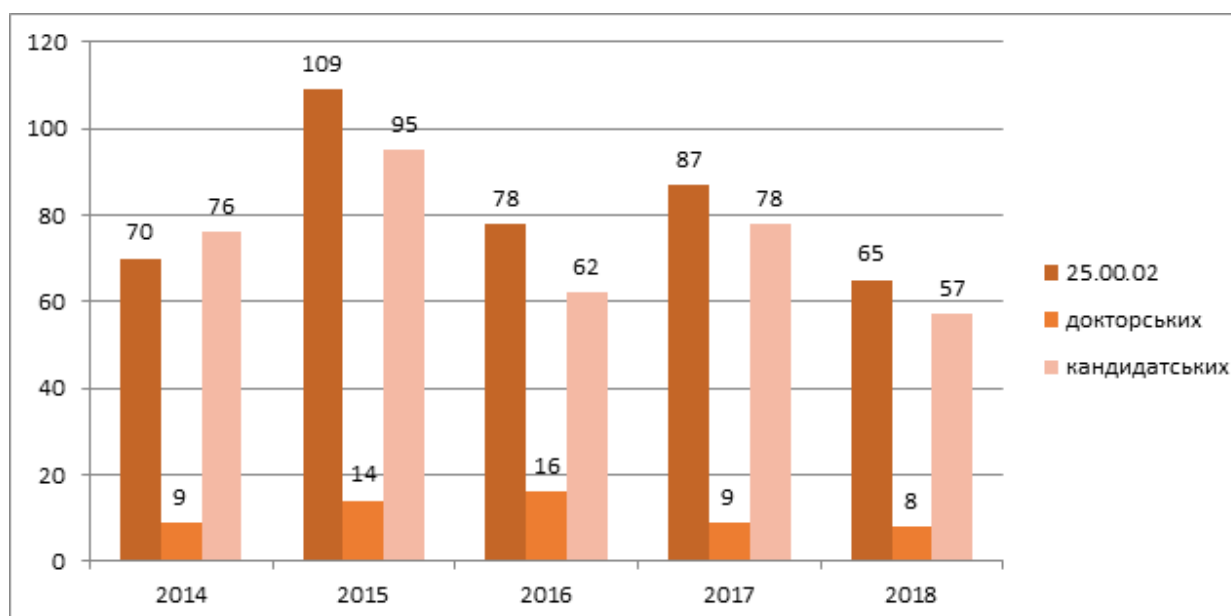

Рис. 4. Статистика захистів дисертацій за спеціальністю 25.00.02

<i>Таблиця 6.</i>					
Роки	2014	2015	2016	2017	2018
Захищено дисертацій за спеціальністю 25.00.03	11	8	8	7	8
докторських	2	0	0	3	3
кандидатських	9	8	8	4	5

<i>Таблиця 7.</i>					
Роки	2014	2015	2016	2017	2018
Захищено дисертацій за спеціальністю 25.00.04	9	8	15	11	9
докторських	0	1	3	1	2
кандидатських	9	7	12	10	7

<i>Таблиця 8.</i>					
Роки	2014	2015	2016	2017	2018
Захищено дисертацій за спеціальністю 25.00.05	0	0	0	2	2
докторських	0	0	0	0	0
кандидатських	0	0	0	2	2

МЕХАНІЗМИ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

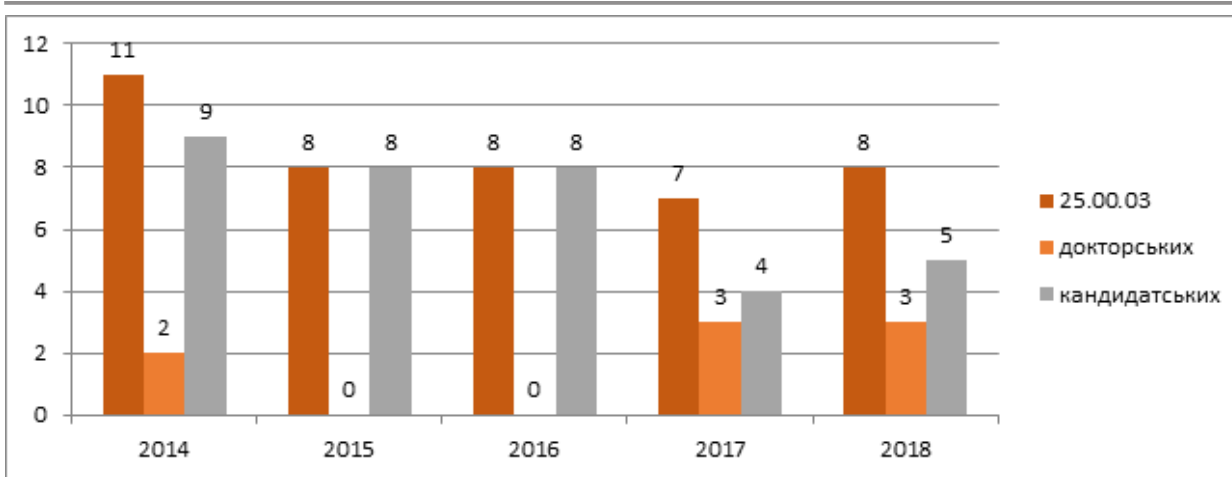

Рис. 5. Статистика захистів дисертацій за спеціальністю 25.00.03

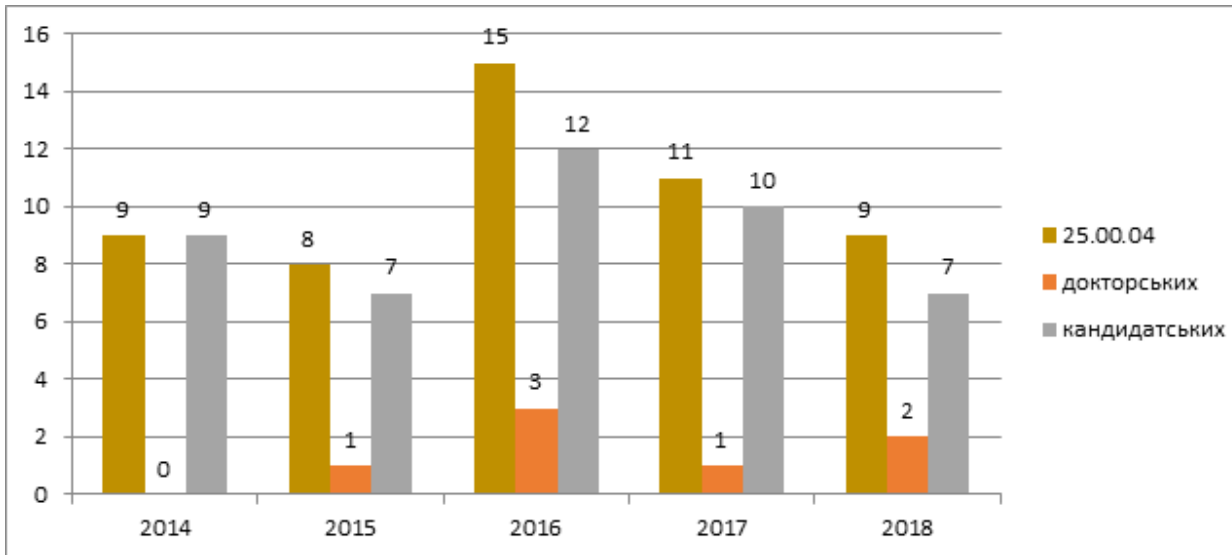

Рис. 6. Статистика захистів дисертацій за спеціальністю 25.00.04

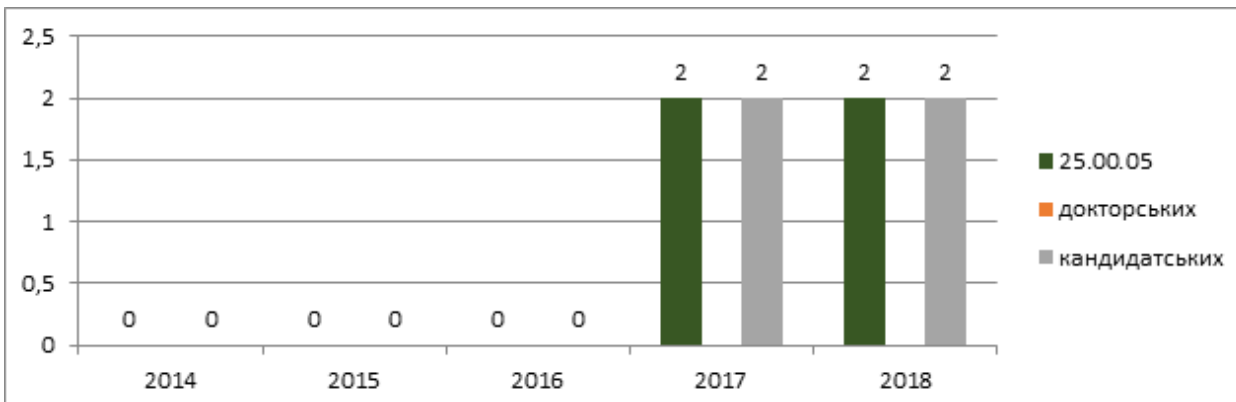

Рис. 7. Статистика захистів дисертацій за спеціальністю 25.00.05

MECHANISMS OF PUBLIC ADMINISTRATION

<i>Таблиця 9.</i>					
Роки	2014	2015	2016	2017	2018
Невідповідність за назвою спеціальності 25.00.01	9	11	13	13	11
% невідповідності	38	48	50	35	46

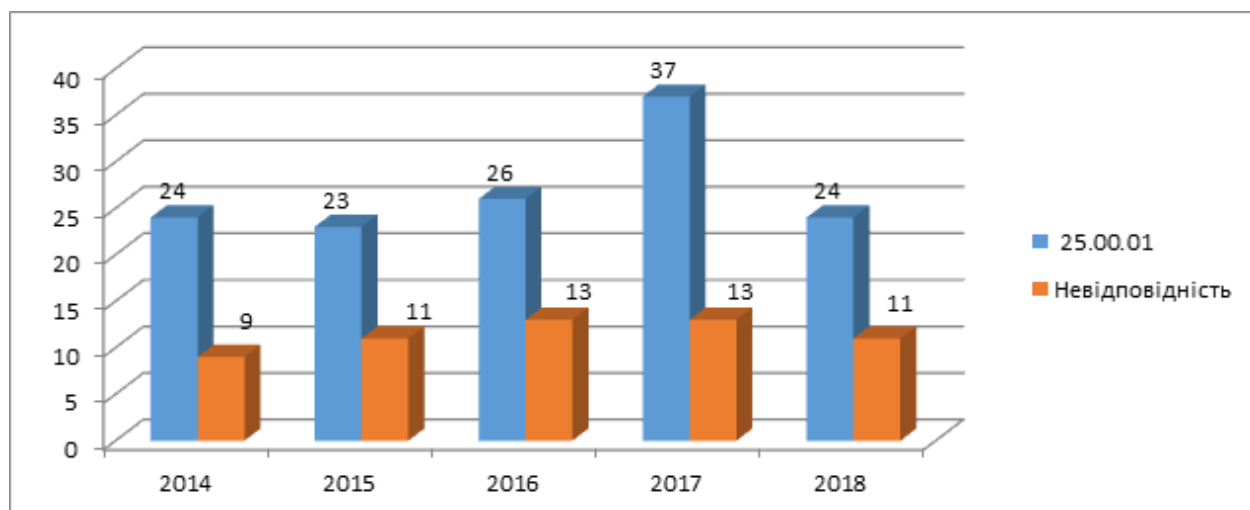

Рис. 8. Статистика невідповідності назв паспорту спеціальності 25.00.01 – теорія та історія державного управління по роках

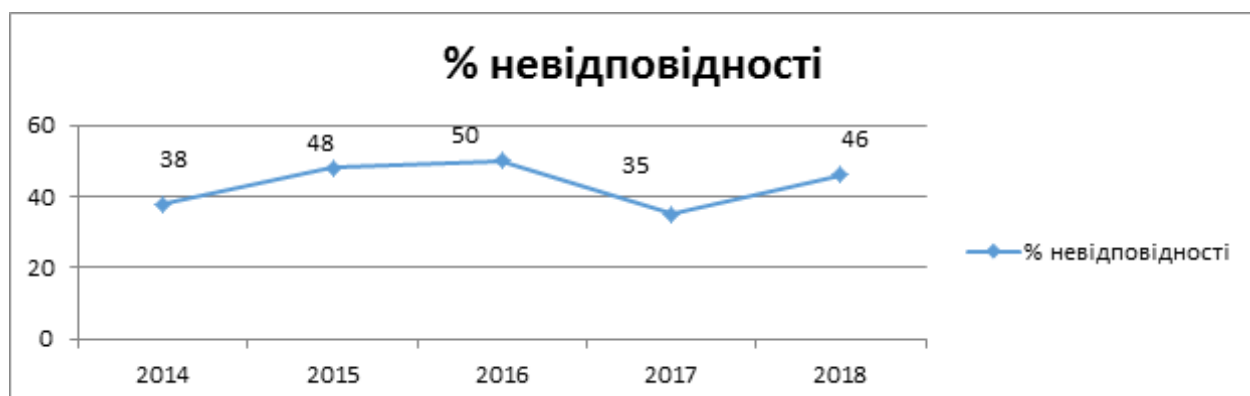

Рис. 9. Динаміка невідповідності назв паспорту спеціальності 25.00.01 – теорія та історія державного управління у відсотках до всіх робіт за цією спеціальністю по роках

<i>Таблиця 10.</i>					
Роки	2014	2015	2016	2017	2018
Термін «публічне» у назвах робіт	1	9	5	14	18
докторських	0	1	0	1	4
кандидатських	1	8	5	13	14
% таких дисертацій до всіх	0,8	6,1	4,0	9,7	16,7

<i>Таблиця 11.</i>					
Роки	2014	2015	2016	2017	2018
% робіт з використанням у назві терміну «публічний» у роботах за спеціальністю 25.00.01	0	33	20	57	22

- у 2017 році спостерігався пік захистів дисертацій за спеціальністю 25.00.01 – теорія та історія державного управління (37 з загальної кількості робіт 144, в інші роки він не перевищував 26);
- значна кількість дисертацій за спеціальністю 25.00.01 не обґрунтовано віднесені до спеціальності 25.00.01 – теорія та історія державного управління, оскільки більше відповідають напрямам, зазначеним у паспортах інших спеціальностей (% невідповідності за обрані роки дослідження складає від 38 % до 46 %).
- помітно зріс відсоток робіт, у назвах яких використовується термін «публічний» (з 6,1% у 2015 році до 16,7 % у 2018 році), причому як в доктор-

МЕХАНІЗМИ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

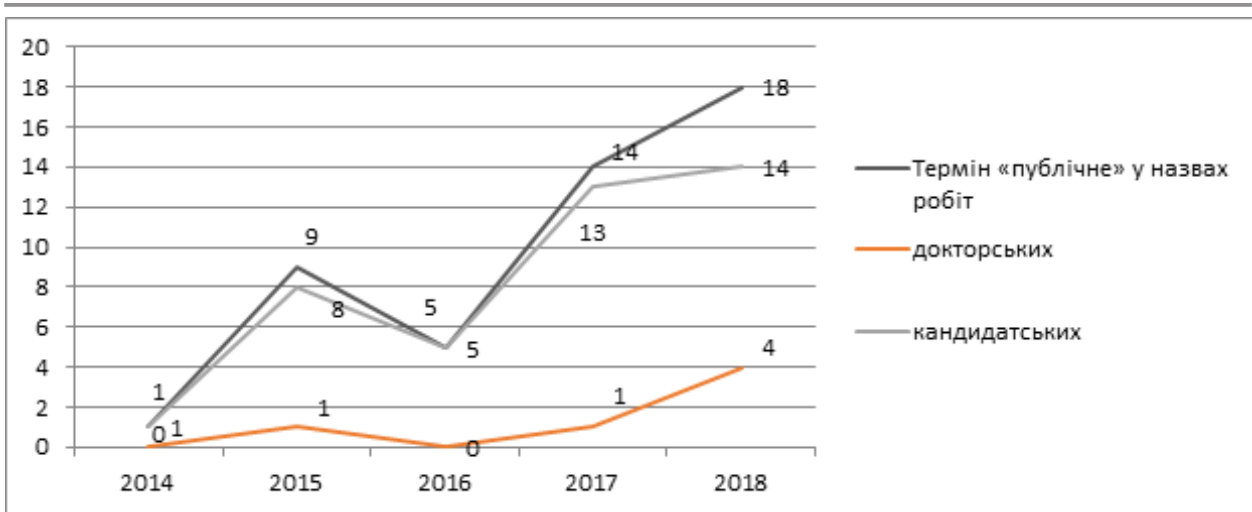

Рис. 10. Динаміка використання терміну «публічний» у назвах захищених робіт за всіма спеціальностями галузі науки державного управління

Рис. 11. Динаміка зміни відсотку використання терміну «публічний» у назвах захищених робіт за всіма спеціальностями галузі науки державного управління по роках

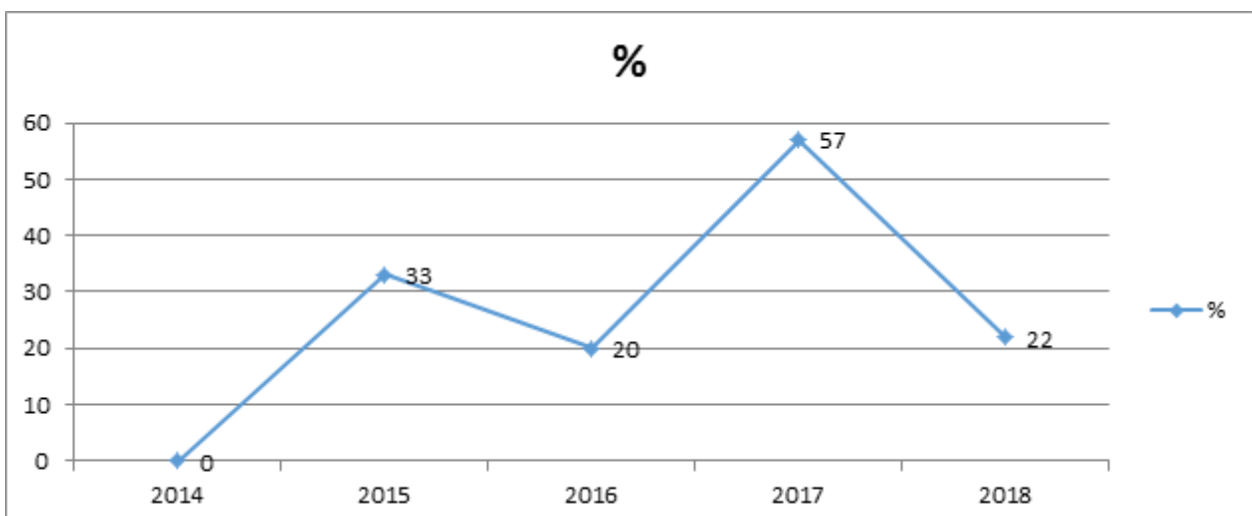

Рис. 12. Динаміка зміни відсотку використання терміну «публічний» у назвах захищених робіт за спеціальністю 25.00.01 галузі науки державного управління по роках

ських, так і в кандидатських роботах; в той же час, відсоток цих робіт навряд чи буде високим, оскільки він передбачає дослідження проблем та завдань, переважно загального плану – публічна влада (система органів державної влади та місцевого самоврядування), публічне управління (впливи публічної влади на суспільство), публічна служба (державна служба та служба в органах місцевого самоврядування) тощо;

- чинна система спеціальностей галузі науки державного управління дозволила без будь-яких суттєвих проблем проводити захисти дисертацій, що готувалися за спеціальністю публічне управління та адміністрування.

Наведені у тексті статті статистика та динаміка захистів дисертацій дозволяє самостійно виявити й інші їх особливості на етапі становлення галузі науки публічного управління та адміністрування.

Рекомендації щодо подальшого розвитку системи галузі науки публічного управління та адміністрування полягають у наступному:

- доцільно врахувати отриманий успішний досвід захисту дисертацій з публічного управління та адміністрування в мережі спеціальностей галузі науки державного управління, зокрема створити не одну, а кілька спеціальностей нової галузі публічного управління та адміністрування, враховуючи наявний ресурс вчених – фахівців з державного управління, державної служби та місцевого самоврядування, які фактично є фахівцями-експертами за цими спеціальностями;
- пропонується створити наступний перелік спеціальностей галузі публічного управління та адміністрування: 1) теорія та історія публічного управління та адміністрування; 2) публічна влада; 3) публічна політика; 4) публічна служба; 5) публічне адміністрування.

На нашу думку, такий підхід є найбільш раціональним та швидко реалізуємий без втрати чинного професійно підготовленого кадрового ресурсу науковців, який забезпечить високу якість експертизи дисертаційних робіт у цій галузі науки.

Література.

1. Саймон Г. Адміністративна поведінка: Дослідження прийняття рішень в організаціях, що виконують адміністративні функції / Пер. з англ. вид. Київ: АртЕк, 2001. 392 с.
2. Публічне адміністрування в Україні: навч. посіб. В. Б. Дзюндзюк, О. Б. Коротич, Н. М. Мельтюхова та ін.; за заг. ред. д. філос. н., проф. В. В. Корженка, к. е. н., доц. Н. М. Мельтюхової. Харків: Вид-во ХарПІ НАДУ «Магістр», 2011. 256 с.
3. Горник В. Г., Кравченко С. О., Бакуменко В. Д. та ін. Розвиток публічного управління в Україні: теоретичні, методологічні та практичні аспекти: монографія; за ред. Горника В. Г., Кравченка С. О. Київ: УкрСІЧ, 2018. 354 с.
4. Куйбіда В. С., Білинська М. М., Петроє О. М. та ін. Публічне управління: термінологічний. Словник.; за заг. ред. В. С. Куйбіди, М. М. Білинської, О. М. Петроє. Київ: НАДУ, 2018. 224 с.
5. Руденко О. М., Шершньова О. В., Бакуменко В. Д., Філіпова Н. В., каленко Н. В. Публічне управ-

ління та адміністрування: словник-довідник. Київ: Кондор-Видавництво. 2016. 178 с.

6. Бакуменко В. Д., Красноручський О. О. Предметна системологія публічного управління та адміністрування: Матеріали конгресу «Публічні виклики XXI ст.» ХАРІДУ НАДУ, 2018. С. 366–368.

7. Мотренко Т. В., Бакуменко В. Д., Васильєва О. І. Концептуальний аналіз дисертаційних досліджень з державного управління (до 10-річчя галузі науки державного управління в Україні). *Вісник державної служби*. 2007. № 4. С. 6–15.